

DECIZIE

04 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Oleg Sternioală

Judecătorii

Ala Cobăneanu, Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu, Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Societatea cu răspundere limitată „Radu-Lum-Luci”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii cu capital străin „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie Electrică” societate pe acțiuni împotriva Societății cu răspundere limitată „Radu-Lum-Luci” cu privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de către Societatea cu răspundere limitată „Radu-Lum-Luci” și a fost menținută hotărârea Judecătoriei Hîncești din 04 iunie 2014,

c o n s t a t ă :

La 19 noiembrie 2014, ÎCS „RED Union Fenosa” SA, în prezent ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie Electrică” SA, a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Radu-Lum-Luci” cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii reclamanta indică că, a furnizat pârâtei energie electrică la locul de consum nr. 1370649, iar ultima urma să achite în termen plata pentru energia electrică facturată.

Menționează că, în adresa pârâtei au fost expediate 7 facturi de plată a energiei electrice în sumă de 10521,84 de lei, care au fost recepționate de către aceasta.

Susține că, facturile enunțate au fost trimise pe numele fostului consumator SRL „Spicul”, deoarece acesta a fost ultimul consumator înregistrat la acest loc de consum.

Afirmă că, pârâta nu a depus cerere de conectare și perfectare a contractului de furnizare a energiei electrice, conform Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice.

Invocă că, prin procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 2-207/12 s-a stabilit consumul fraudulos al energiei electrice, iar prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 18 aprilie 2013 pârâta a fost sancționată pentru consumul fraudulos al energiei electrice la locul de consum enunțat.

Relevă că, întru soluționarea pe cale extrajudiciară a litigiului, a expediat în adresa pârâtei reclamația nr. 02-09/13r-uf, prin care a solicitat achitarea datoriei în sumă de 61663,88 de lei, însă aceasta nu a fost executată.

Solicită încasarea din contul SRL „Radu-Lum-Luci” a datoriei în sumă de 10521,84 de lei și a cheltuielilor de judecată în mărime de 315,65 de lei.

La data de 26 ianuarie 2015, reclamanta a depus cerere de concretizare a cerințelor, solicitând încasarea de la pârâtă a datoriei în sumă de 74553,55 de lei pentru energia electrică neachitată și a cheltuielilor de judecată în sumă de 2236,60 de lei.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Hîncești din 04 iunie 2015 a fost înlocuită în proces ÎCS „RED Union Fenosa” SA cu succesorul său în drepturi, ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL.

Prin hotărârea Judecătoriei Hîncești din 04 iunie 2015 a fost admisă acțiunea și au fost încasate din contul SRL „Radu-Lum-Luci” în beneficiul ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL datoria în sumă de 74553,55 de lei și taxa de stat în sumă de 2236,60 de lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017 a fost respins apelul declarat de către SRL „Radu-Lum-Luci” și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La 21 decembrie 2017, SRL „Radu-Lum-Luci” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului indică faptul că, nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural și, anume, pricina a fost examinată în absența unui participant la proces, căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

Menționează că, instanța de apel a examinat apelul în absența reprezentantului său, fără a-l înștiința despre locul, data și ora ședinței de judecată în conformitate cu prevederile art. 102 alin. (1)-(4) și 105 alin. (1) și (11) CPC.

Sustine că, citația expediată de către instanța de apel, prin care a fost informat despre ședința de judecată din 14 decembrie 2017, a fost recepționată la 15 decembrie 2017, deci după ce a avut loc ședința de judecată.

Afirmă că, în conformitate cu art. 379 alin. (1) CPC, instanța de apel judecă apelul doar în cazul în care apelantul și reprezentantul acestuia sunt citați legal despre locul, data și ora ședinței de judecată, iar în cazul în care nu sunt date că aceștia au fost citați legal, procesul se amână, însă instanța de apel nu a respectat normele de drept enunțate.

Consideră că, instanța de apel i-a încălcat dreptul la un proces echitabil prevăzut de art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 21 martie 2018 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL a solicitat încasarea de la pârâtă a datoriei în sumă de 74553,55 de lei pentru energia electrică neachitată și a cheltuielilor de judecată în sumă de 2236,60 de lei.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, încasând din contul SRL „Radu-Lum-Luci” în beneficiul ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL datoria în sumă de 74553,55 de lei și taxa de stat în sumă de 2236,60 de lei.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către SRL „Radu-Lum-Luci”, a ajuns la concluzia netemeiniciei acestuia, menținând hotărârea primei instanțe, pe care a considerat-o legală.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, verificând legalitatea deciziei, a constatat că, instanța de apel a încălcat normele de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) CPC, hotărârea instanței de judecată este lovită de nulitate în cazul în care au fost încălcate sau aplicate greșit normele de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) lit. b) CPC, se consideră că normele de drept procedural sunt încălcate sau aplicate eronat în cazul în care pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

În conformitate cu art. 370 alin. (2) CPC, instanța de apel expediază participanților la proces copii de pe cererea de apel și de pe înscrisurile care nu au fost prezentate primei instanțe și citează părțile și alți participanți la proces.

În conformitate cu art. 102 alin. (1) CPC, instanța înștiințează prin citație participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții privitor la locul, data și ora ședinței de judecată sau la locul, data și ora efectuării unor acte de procedură.

În conformitate cu art. 105 alin. (1) CPC, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței.

Din materialele dosarului rezultă că, instanța de apel a examinat prezenta cauză în absența recurentei SRL „Radu-Lum-Luci”, căreia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată din 14 decembrie 2017. Or, la materialele

cauzei lipsește avizul de recepție a citației pentru ședința de judecată din 14 decembrie 2017.

La caz, se reține că, art. 379 alin. (1) CPC acordă dreptul instanței de apel de a judeca apelul în lipsa apelantului sau intimatului, a reprezentanților acestora, precum și a unui alt participant la proces, doar în cazul în care aceștia sunt citați legal despre locul, data și ora ședinței.

În circumstanțele enunțate și în contextul normelor de drept citate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că, instanța de apel nu a respectat procedura citării legale a recurenteii SRL „Radu-Lum-Luci”, fapt care constituie o încălcare a dreptului la un proces echitabil prevăzut de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Or, unul din principiile procesului echitabil, rezultând din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, este contradictorialitatea între părțile, care sunt parte a procesului. Pentru a răspunde exigențelor articolului enunțat, procedura în fața instanțelor judiciare trebuie să aibă un caracter contradictoriu, un concept similar celui al egalității armelor. Principiul contradictorialității presupune, în fond, posibilitatea pentru părțile în proces de a li se aduce la cunoștință toate dovezile invocate și observațiile formulate și de a face comentarii în legătură cu ele.

Respectarea principiului egalității armelor presupune că fiecare parte trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o situație dezavantajată în raport cu adversarul său, astfel încât să se mențină un echilibru corect.

Dreptul la o procedură contradictorie implică dreptul unei părți în procesul civil de a lua cunoștință de observațiile sau explicațiile date de cealaltă parte, precum și a le discuta.

În conformitate cu art. 26 alin. (2) și (3) CPC, contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu pricina dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței. Instanța care judecă pricina își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale pricinii.

Prin urmare, în condițiile în care recurenta a fost privată de dreptul de a participa la examinarea pricinii în ordine de apel, instanța de recurs conchide că nu constituie decît o îngrădire a dreptului acesteia de a beneficia de un proces echitabil, cu respectarea principiilor procesului civil reglementate atît de legislația națională, cît și cea internațională.

Astfel, din considerentele menționate și deoarece eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Societatea cu răspundere limitată „Radu-Lum-Luci”.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii cu capital străin „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie Electrică” societate pe acțiuni împotriva Societății cu răspundere limitată „Radu-Lum-Luci” cu privire la încasarea datoriei, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Mariana Pitic